

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata **2023-2027**

REGULAMIN NABORU WNIOSKÓW O PRYZNANIE POMOCY

**w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027
dla interwencji I.11 Premie dla młodych rolników**

Spis treści

§ 1 Słownik pojęć i wykaz skrótów	3
1. Słownik pojęć.....	3
2. Wykaz skrótów	4
§ 2 Postanowienia ogólne dotyczące naboru wniosków o przyznanie pomocy	5
§ 3 Warunki przyznania pomocy.....	6
§ 4 Warunki, które musi spełniać wniosek o przyznanie pomocy, termin i sposób składania wniosku o przyznanie pomocy oraz zasady wymiany korespondencji.....	13
§ 5 Procedura przyznawania pomocy.....	15
§ 6 Zawarcie umowy.....	18
§ 7 Zasady wypłaty pomocy oraz warunki, które musi spełniać wniosek o płatność	19
§ 8 Następca prawny beneficjenta	19
§ 9 Podstawy prawne. Wykaz aktów prawnych i wytycznych, które mają zastosowanie w naborze wniosków o przyznanie pomocy.....	20
2. Akty prawne krajowe.....	22
3. Wytyczne Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi	22
Załączniki do Regulaminu	23

§ 1 Słownik pojęć i wykaz skrótów

1. Słownik pojęć

- a) **beneficjent** – podmiot, któremu przyznano pomoc na podstawie umowy;
- b) **data pewna** – czynność prawna ma datę pewną w przypadku umieszczenia na dokumencie obejmującym określoną czynność np. umowę dzierżawy, jakiegokolwiek wzmianki przez organ państwowy, organy i jednostki samorządu terytorialnego albo przez notariusza; dokument ten będzie miał datę pewną od daty zamieszczenia na nim ww. wzmianki;
- c) **działalność rolnicza** – działalność rolnicza określona zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia 2021/2115 w PS WPR;
- d) **dzień przyznania pomocy** – dzień zawarcia umowy;
- e) **dzień wypłaty pierwszej raty pomocy** – dzień uznania środków z tytułu wypłaty pierwszej raty pomocy na rachunku beneficjenta;
- f) **gospodarstwo** – oznacza wszystkie składniki wykorzystywane do działalności rolniczej i zarządzane przez rolnika, znajdujące się na terytorium tego samego państwa członkowskiego, zgodnie z art. 3 pkt 2 rozporządzenia 2021/2115. Do składników gospodarstwa wykorzystywanych do działalności rolniczej i zarządzanych przez młodego rolnika zalicza się składniki materialne i niematerialne, jeżeli stanowią lub najpóźniej w okresie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy będą stanowiły zorganizowaną całość gospodarczą;
- g) **inwestycja budowlana** – inwestycja polegająca na budowie, przebudowie, remoncie budynków lub budowlach w rozumieniu przepisów prawa budowlanego;
- h) **kierujący gospodarstwem** – osoba fizyczna prowadząca działalność rolniczą w gospodarstwie osobiście (podejmująca decyzje), na własny rachunek i we własnym imieniu, ponosząca koszty i czerpiąca korzyści w związku z prowadzeniem tej działalności oraz pracująca w gospodarstwie;
- i) **kontrola na miejscu** – kontrola, o której mowa w pkt 1.A ppkt (i) załącznika I do rozporządzenia 2022/127, której cel został określony w art. 100 ust. 4 ustawy PS WPR;
- j) **numer EP** – numer identyfikacyjny w ewidencji producentów, nadany na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2023 r. poz. 885);
- k) **Polski FADN** – System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej funkcjonujący w ramach sieci zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej (FADN);
- l) **pomoc** – pomoc finansowa przyznawana na realizację operacji ze środków publicznych;
- m) **powierzchnia minimalna** – średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie w kraju, a w przypadku gdy gospodarstwo jest położone w województwie, w którym średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie jest niższa niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie w kraju – średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie w województwie; średnią powierzchnię gruntów rolnych w gospodarstwie w poszczególnych województwach oraz średnią powierzchnię gruntów rolnych w gospodarstwie w kraju dla naboru przeprowadzanego w danym roku przyjmuje się na podstawie informacji ogłaszanej przez Prezesa ARiMR dla roku poprzedzającego zgodnie z:
  - 1) przepisami o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego – w 2022 r.;
  - 2) ustawą PS WPR – w 2023 r. i w kolejnych latach;
- n) **produkt rolny** – produkt wymieniony w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, niebędący produktem rybołówstwa;

- o) **przygotowanie do sprzedaży** – czynności niezbędne do przygotowania nieprzetworzonych produktów zwierzęcych lub roślinnych do pierwszej sprzedaży, np. czyszczenie, mycie, sortowanie, pakowanie produktów rolnych w gospodarstwie;
- p) **Regulamin** – regulamin naboru wniosków o przyznanie pomocy, o którym mowa w ustawie PS WPR;
- q) **rok docelowy** – ostatni rok kalendarzowy, w którym jest realizowany biznesplan;
- r) **rok wyjściowy** – rok kalendarzowy, w którym jest składany wniosek o przyznanie pomocy;
- s) **umowa** – umowa o przyznaniu pomocy, o której mowa w ustawie PS WPR;
- t) **użytek rolny** – użytek rolny w rozumieniu art. 2 pkt 31 ustawy PS WPR tj. grunty będące gruntami ornymi, uprawami trwałymi albo trwałymi użytkami zielonymi również wtedy, gdy tworzą one systemy rolno-leśne;
- u) **użytkowanie wieczyste** – grunty stanowiące własność Skarbu Państwa a położone w granicach administracyjnych miast oraz grunty Skarbu Państwa położone poza tymi granicami, lecz włączone do planu zagospodarowania przestrzennego miasta i przekazane do realizacji zadań jego gospodarki, a także grunty stanowiące własność JST lub ich związków;
- v) **wnioskodawca** – podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy;
- w) **wniosek o przyznanie pomocy** – wniosek o przyznanie pomocy, o którym mowa w ustawie PS WPR;
- x) **wniosek o płatność** – wniosek o płatność, o którym mowa w ustawie PS WPR;
- y) **wymiana gruntów** – wymiana dokonana na zgodny wniosek właścicieli gruntów, a w przypadku gruntów Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa – za zgodą Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, wynikająca z potrzeby racjonalnego ukształtowania gruntów wchodzących w skład gospodarstw rolnych i potrzeby zmiany ich położenia;
- z) **zwierzę gospodarskie** – zwierzę zaliczane do zwierząt gospodarskich w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich.

2. Wykaz skrótów

- a) **ARiMR** – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- b) **EFROW** – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- c) **I.11** – interwencja Premie dla młodych rolników w ramach PS WPR;
- d) **I.10.5** – interwencja Rozwój małych gospodarstw w ramach PS WPR;
- e) **I.14.2** – interwencja Kompleksowe doradztwo rolnicze w ramach PS WPR;
- f) **JST** – jednostka samorządu terytorialnego;
- g) **Kc** – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360, z późn. zm.);
- h) **Kpa** – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, z późn. zm.);
- i) **KRS** – Krajowy Rejestr Sądowy;
- j) **MRiRW** – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- k) **PROW 2014-2020** – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020;
- l) **PROW 2007-2013** – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013;
- m) **PS WPR** – Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027;
- n) **PUE** – system teleinformatyczny ARiMR, o którym mowa w art. 10c ustawy o ARiMR;

- o) **rozporządzenie 2021/2115** - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, z późn. zm.);
- p) **rozporządzenie 2022/127** - rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/127 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 o przepisy dotyczące agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz. Urz. UE L 20 z 31.1.2022, str. 95, z późn. zm.);
- q) **SPO 2004-2006** – Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego i Rozwój Obszarów Wiejskich 2004-2006;
- r) **ustawa o ARiMR** – ustawa z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 1199);
- s) **ustawa o FP** – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.);
- t) **ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne** – ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 57, z późn. zm.);
- u) **ustawa PPSA** – ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 259 i 803);
- v) **ustawa PS WPR** – ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 412);
- w) **ustawa o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych** – ustawa z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 140);
- x) **UR** – użytki rolne;
- y) **WOPP** – wniosek o przyznanie pomocy;
- z) **WOP I** – wniosek o płatność pierwszej raty;
- aa) **WOP II** – wniosek o płatność drugiej raty;
- bb) **ZWRSP** – Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa.

§ 2 Postanowienia ogólne dotyczące naboru wniosków o przyznanie pomocy

1. Regulamin określa zasady dotyczące przeprowadzenia naboru wniosków o przyznanie pomocy, przeprowadzenia postępowania w sprawie o przyznanie pomocy i przyznawania pomocy, a także zasady wypłaty pomocy oraz warunki, które musi spełniać wniosek o płatność, w ramach I.11.
2. Regulamin został opracowany na podstawie art. 86 ust. 3 i 4 ustawy PS WPR oraz wytycznych MRiRW, o których mowa w § 9 ust. 3 i opublikowany w miejscu określonym w ogłoszeniu o naborze wniosków o przyznanie pomocy.
3. ARiMR może zmienić niniejszy Regulamin. Zmiana Regulaminu musi być zgodna z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz wytycznymi MRiRW, o których mowa w § 9 ust. 3.
4. Zmiana Regulaminu w zakresie limitu środków przeznaczonych na przyznanie pomocy na operacje w ramach danego naboru wniosków o przyznanie pomocy jest dopuszczalna wyłącznie w sytuacji, gdy w ramach danego naboru wniosków o przyznanie pomocy żadnemu z wnioskodawców nie odmówiono przyznania pomocy z powodu wyczerpania limitu środków.

5. ARiMR publikuje zmiany Regulaminu wraz z ich uzasadnieniem i terminem, od którego są stosowane, na swojej stronie internetowej w miejscu podania do publicznej wiadomości ogłoszenia o naborze wniosków o przyznanie pomocy.
6. ARiMR unieważnia nabór WOPP, jeżeli:
  - 1) w terminie składania WOPP nie złożono żadnego WOPP lub
  - 2) wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że wybór operacji do przyznania pomocy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć, lub
  - 3) postępowanie w sprawie o przyznanie pomocy jest obciążone niemożliwą do usunięcia wadą prawną.
7. ARiMR podaje do publicznej wiadomości informację o unieważnieniu naboru WOPP oraz jego przyczynach na swojej stronie internetowej.
8. Do postępowania w sprawie o przyznanie pomocy nie stosuje się przepisów Kpa, z wyjątkiem przepisów dotyczących właściwości miejscowej organów, wyłączenia pracowników organu, udostępniania akt oraz skarg i wniosków, o ile przepisy ustawy PS WPR nie stanowią inaczej.
9. W postępowaniu w sprawie o przyznanie pomocy ARiMR:
  - 1) stoi na straży praworządności;
  - 2) jest obowiązana w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy;
  - 3) udziela wnioskodawcy, na jego żądanie, niezbędnych pouczeń co do okoliczności faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie jego praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania;
  - 4) zapewnia wnioskodawcy, na jego żądanie, czynny udział w każdym stadium postępowania i przed poinformowaniem wnioskodawcy o wyniku oceny wniosku o przyznanie pomocy, na jego żądanie, umożliwi mu wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.
10. Wnioskodawca oraz inne osoby uczestniczące w postępowaniu w sprawie o przyznanie pomocy są zobowiązane przedstawiać dowody oraz dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.
11. Obliczania i oznaczania terminów związanych z wykonywaniem czynności w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy dokonuje się zgodnie z przepisami Kc dotyczącymi terminu.

§ 3 Warunki przyznania pomocy

1. Pomoc przyznaje się na rozpoczęcie i rozwój działalności rolniczej w gospodarstwie przez młodego rolnika w zakresie wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania do sprzedaży nieprzetworzonych produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie.
2. Pomoc na operacje w ramach naboru wniosków o przyznanie pomocy objętego niniejszym Regulaminem przyznaje się do wysokości limitu środków, który wynosi 811 mln zł.
3. Pomoc przyznaje się w formie płatności ryczałtowej (premi) w kwocie 200 tys. zł (a wypłaca w dwóch ratach, o których mowa w § 7 ust. 1).
4. Pomoc przysługuje tylko raz na osobę i gospodarstwo wskazane w biznesplanie dla roku wyjściowego i docelowego, z wyjątkiem przypadków wymiany gruntów, śmierci poprzedniego beneficjenta, rezygnacji z pomocy lub zwrotu 100% kwoty wypłaconej pomocy.
5. Pomoc przyznaje się osobie fizycznej, która:
  - w dniu złożenia WOPP ma ukończone 18 lat i ma nie więcej niż 40 lat (nieukończone 41 lat);
  - rozpoczęła prowadzenie działalności rolniczej nie wcześniej niż w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia WOPP albo nie rozpoczęła jeszcze prowadzenia działalności rolniczej;
  - posiada numer EP;
  - posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe lub umiejętności przydatne do prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie jako kierujący albo zobowiąże się do ich uzupełnienia,

z wyłączeniem stażu pracy, w okresie 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy i rozpocznie uzupełnianie kwalifikacji (wykształcenia) najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy;

- złożyła biznesplan, spełniający warunki określone w ust. 18-28 oraz zobowiązała się do zrealizowania tego biznesplanu w terminie nie dłuższym niż 3 pełne lata kalendarzowe następujące po roku wyjściowym, niezależnie od daty zawarcia umowy.
6. Co do zasady prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rozpoczyna się z dniem stania się właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa o powierzchni co najmniej 1 ha UR.

Rozpoczęcie prowadzenia działalności rolniczej

7. Jeżeli właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa o powierzchni co najmniej 1 ha UR dana osoba stała się:
- 1) jako osoba niepełnoletnia – prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rozpoczyna się z dniem uzyskania przez tę osobę pełnoletności;
  - 2) w wyniku dziedziczenia – prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rozpoczyna się z dniem uprawomocnienia się postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowania przez notariusza aktu poświadczenia dziedziczenia;
  - 3) jako osoba ucząca się w szkole w systemie dziennym lub studiująca na studiach stacjonarnych (pierwszego stopnia lub drugiego stopnia, lub jednolitych studiach magisterskich) – prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rozpoczyna się z dniem zakończenia lub zaprzestania tej nauki lub studiów, jednak nie później niż z dniem ukończenia 26. roku życia, pod warunkiem że wnioskodawca nie miał przerw w nauce lub studiach, a w przypadku kontynuowania nauki na studiach – podjęcie studiów nastąpiło w roku uzyskania świadectwa dojrzałości.
8. W przypadku, gdy dziedziczy osoba niepełnoletnia, nieucząca się w szkole w systemie dziennym, rozpoczęcie prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie wyznacza późniejsza z dat określonych w ust. 7 pkt 1 i 2.
9. W przypadku gdy dziedziczy osoba pełnoletnia ucząca się w szkole w systemie dziennym lub osoba studiująca na studiach stacjonarnych, rozpoczęcie prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie wyznacza późniejsza z dat określonych w ust. 7 pkt 2 i 3.
10. W przypadku gdy właścicielem, ale w sposób inny niż w wyniku dziedziczenia, lub posiadaczem gospodarstwa stała się osoba niepełnoletnia ucząca się w szkole w systemie dziennym, rozpoczęcie prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie wyznacza późniejsza z dat określonych w ust. 7 pkt 1 i 3.
11. W przypadku gdy dziedziczy osoba niepełnoletnia ucząca się w szkole w systemie dziennym, rozpoczęcie prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie wyznacza późniejsza z dat określonych w ust. 7 pkt 1-3.
12. Czynności lub zdarzenia świadczące o faktycznym rozpoczęciu prowadzenia działalności rolniczej to w szczególności:
- 1) wystąpienie o przyznanie płatności na podstawie przepisów o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych lub przepisów o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych i oddzielnej płatności z tytułu cukru, lub płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej, lub przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
  - 2) wystąpienie o pomoc finansową dla rolników w ramach programów finansowanych albo współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej – chyba że wystąpiono o pomoc dla młodych rolników, a pomoc nie została przyznana, albo została przyznana, ale nie została wypłacona (nie została wypłacona pierwsza rata pomocy);
  - 3) wystąpienie o pomoc finansową dla rolników w ramach interwencji PS WPR lub w ramach przejściowego wsparcia krajowego, o którym mowa w art. 147 rozporządzenia 2021/2115 – chyba że wystąpiono o premię dla młodych rolników, a pomoc nie została przyznana, albo została przyznana, ale nie została wypłacona pierwsza rata pomocy;

- 4) wystąpienie o pomoc krajową (np. kredyt preferencyjny) na cele związane z prowadzeniem działalności rolniczej – chyba że wystąpiono o kredyt udzielany na utworzenie nowego gospodarstwa;
  - 5) wejście w posiadanie zwierzęcia gospodarskiego lub innego zwierzęcia w celu prowadzenia działalności rolniczej w zakresie produkcji zwierzęcej;
  - 6) rozpoczęcie prowadzenia działu specjalnego produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych lub w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników (z wyłączeniem hodowli zwierząt laboratoryjnych, ryb akwariowych, psów rasowych, kotów rasowych, entomofagów oraz hodowli i chowu koni hodowlanych poza gospodarstwem w liczbie nie większej niż 2 sztuki);
  - 7) uzyskanie statusu: wspólnika, akcjonariusza, członka zarządu lub innego organu spółki kapitałowej, członka lub członka organu spółdzielni, członka zarządu lub innego organu osoby prawnej innej niż spółka kapitałowa i spółdzielnia, członka organu jednostki organizacyjnej podlegającej wpisowi do rejestru przedsiębiorców w KRS, wspólnika spółki osobowej lub wspólnika spółki cywilnej, której przedmiotem działalności lub przeważającej działalności było lub jest prowadzenie działalności rolniczej;
  - 8) rozpoczęcie wykonywania działalności gospodarczej (jako przedsiębiorca będący osobą fizyczną), której przedmiotem według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jest działalność w ramach PKD 0.1 Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową – chyba, że przedmiotem działalności jest wyłącznie działalność w ramach PKD 01.7 Łowiectwo i pozyskiwanie zwierząt łownych, włączając działalność usługową.
13. W przypadku podjęcia czynności lub wystąpienia zdarzeń, o których mowa w ust. 12:
- 1) przed dniem określonym w ust. 6 lub przed dniem wyznaczonym zgodnie z ust. 7-11,
  - 2) po dniu określonym w ust. 6 lub wyznaczonym zgodnie z ust. 7-11, jeśli wnioskodawca uprawdopodobni, że mimo stania się właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa o powierzchni co najmniej 1 ha UR, w rzeczywistości nie prowadzi / nie prowadził działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym od dnia określonego w ust. 6 albo wyznaczonego zgodnie z ust. 7-11,
- dzień podjęcia najwcześniejszej czynności lub wystąpienia najwcześniejszego zdarzenia wyznacza datę rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej.

Wymagania dotyczące kwalifikacji zawodowych lub umiejętności

14. Warunek posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych lub umiejętności można uznać za spełniony, jeżeli dana osoba posiada:
- 1) wykształcenie wyższe oraz stopień naukowy doktora nauk:
    - a) rolniczych (w dyscyplinie: zootechnika, zootechnika i rybactwo, ogrodnictwo, rolnictwo i ogrodnictwo, weterynaria, agronomia lub inżynieria rolnicza) lub
    - b) weterynaryjnych lub
  - 2) wykształcenie wyższe – ukończone studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie, lub studia magisterskie, na:
    - a) kierunku: rolnictwo, ogrodnictwo, weterynaria, technika rolnicza i leśna, zootechnika lub architektura krajobrazu lub
    - b) kierunkach studiów, w ramach których zakres kształcenia, program albo standardy kształcenia obejmują treści związane z działalnością rolniczą, w wymiarze łącznym co najmniej 120 godzin, lub
    - c) innym kierunku studiów oraz:
      - co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie lub
      - ukończone studia podyplomowe w zakresie związanym z działalnością rolniczą, to znaczy takie których program obejmuje co najmniej jedno z następujących zagadnień: ekonomika rolnictwa, organizacja lub technologia produkcji rolniczej, marketing artykułów rolnych, rachunkowość rolnicza lub agrobiznes, lub
  - 3) wykształcenie średnie lub średnie branżowe oraz:

- a) kwalifikacje w zawodzie: technik rolnik, technik ogrodnik, technik architektury krajobrazu, technik hodowca koni, technik pszczelarz, technik weterynarii – w przypadku, gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt, technik agrobiznesu, technik mechanizacji rolnictwa, technik mechanizacji rolnictwa i agrotroniki, technik turystyki wiejskiej lub technik turystyki na obszarach wiejskich, lub
  - b) co najmniej 4-letni staż pracy w rolnictwie, lub
- 4) wykształcenie zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe oraz kwalifikacje w zawodzie: rolnik, ogrodnik, pszczelarz lub mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych, lub
- 5) uzyskany w formach pozaszkolnych tytuł wykwalifikowanego robotnika lub tytuł mistrza, lub tytuł zawodowy lub tytuł zawodowy mistrza, w zawodzie: rolnik, ogrodnik, pszczelarz lub mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych, oraz co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie.
15. Uwzględnia się również adekwatne kwalifikacje uzyskane w innym państwie zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami prawa w tym zakresie.
16. Za staż pracy w rolnictwie uznaje się okres, liczony do dnia złożenia WOPP, w którym dana osoba:
- 1) podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik lub domownik lub ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej albo państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub
  - 2) była zatrudniona w gospodarstwie na podstawie umowy o pracę, na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej.
17. Rodzaje dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych i umiejętności określone są w załączniku nr 1 do Regulaminu.

Wymagania dotyczące biznesplanu oraz racjonalności kosztów

18. Biznesplan zawiera spójną koncepcję rozpoczynania i rozwoju działalności rolniczej w gospodarstwie w zakresie wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania do sprzedaży nieprzetworzonych produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, w szczególności zawiera:
- 1) wskazanie lat realizacji biznesplanu,
  - 2) opis gospodarstwa w roku wyjściowym, w tym wskazanie wyjściowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa oraz opis składników gospodarstwa,
  - 3) wskazanie wielkości ekonomicznej gospodarstwa w roku docelowym,
  - 4) wskazanie działań związanych z rozpoczynaniem i rozwojem działalności rolniczej w gospodarstwie, dostosowanych do koncepcji rozwoju działalności rolniczej w gospodarstwie, w szczególności takich jak:
    - a) inwestycje w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne,
    - b) uczestnictwo w systemach jakości (unijnych lub krajowych, przy czym krajowe tylko uznane i notyfikowane),
    - c) przygotowanie do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie,
    - d) udział w szkoleniach lub korzystanie z usług doradczych innych niż doradztwo indywidualne dla osób rozpoczynających po raz pierwszy prowadzenie gospodarstwa jako młody rolnik w ramach I.14.2,
    - e) inne – w szczególności takie jak zakup zwierząt stanowiących stado obrotowe, zakup zwierząt innych niż gospodarskie niezbędnych do prowadzenia produkcji zwierzęcej, zakup maszyn, urządzeń, wyposażenia, sprzętu – niebędących środkami trwałymi.
19. Biznesplan przewiduje działania spójne i zgodne z zaplanowaną działalnością rolniczą, jest racjonalny oraz przewiduje zakup wyłącznie nowych maszyn, urządzeń, sprzętu oraz wyposażenia. W przypadku pojazdów służących prowadzeniu działalności rolniczej w gospodarstwie w zakresie wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania do sprzedaży nieprzetworzonych produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, maszyn, urządzeń

zaliczanych do pojazdów w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym, nowym pojazdem jest pojazd fabrycznie nowy, który nie był zarejestrowany.

20. Składniki gospodarstwa wykorzystywane do prowadzenia działalności rolniczej to w szczególności następujące kategorie składników:
  - 1) UR,
  - 2) budynki i budowle,
  - 3) zwierzęta gospodarskie i zwierzęta inne niż gospodarskie utrzymywane w celu prowadzenia produkcji zwierzęcej,
  - 4) nasadzenia trwale w sadach i na plantacjach wieloletnich,
  - 5) maszyny, urządzenia, wyposażenie, sprzęt,
  - 6) wartości niematerialne i prawne.
21. ARiMR bierze pod uwagę składniki gospodarstwa posiadane przez wnioskodawcę lub planowane do przejścia oceniając m.in. spójność i racjonalność biznesplanu oraz weryfikując warunek dotyczący gospodarstwa jako zorganizowanej całości.
22. Biznesplan przewiduje inwestycje w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne związane z rozpoczynaniem i rozwojem działalności rolniczej w gospodarstwie w zakresie wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania do sprzedaży nieprzetworzonych produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, o szacunkowej wartości w kwocie netto wynoszącej co najmniej 70% kwoty pomocy.
23. Szacunkowe wydatki na inwestycje w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne określone w biznesplanie w kwocie netto:
  - 1) są weryfikowane tylko na etapie przyznawania pomocy;
  - 2) nie są finansowane z innych środków publicznych.
24. W ramach inwestycji w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, o których mowa w ust. 22, uwzględnia się przede wszystkim następujące kategorie inwestycji:
  - 1) inwestycje budowlane związane z budynkami lub budowlami wykorzystywanymi do wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży;
  - 2) zakup nieruchomości rolnych;
  - 3) zakup stada podstawowego zwierząt gospodarskich;
  - 4) inwestycje w nasadzenia trwale w sadach i na plantacjach wieloletnich;
  - 5) zakup nowych maszyn, urządzeń, wyposażenia, sprzętu, w tym sprzętu komputerowego, pojazdów, służących wsparciu wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży;
  - 6) zakup wartości niematerialnych i prawnych służących wsparciu wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż 1 rok (między innymi programy komputerowe).
25. Środki trwałe, o których mowa w ust. 24 pkt 1-5:
  - 1) są przeznaczone na potrzeby prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie beneficjenta,
  - 2) mają przewidywany okres ekonomicznej użyteczności dłuższy niż 1 rok,
  - 3) są kompletne i zdadne do użytku w dniu przyjęcia do użytkowania – dotyczy inwestycji, o których mowa w ust. 24 pkt 5.
26. Do wartości niematerialnych i prawnych, o których mowa w ust. 24 pkt 6, zalicza się w szczególności autorskie prawa majątkowe i pokrewne, licencje, prawa do znaków towarowych, patentów, wzorów użytkowych i zdobniczych, know-how. Nabyciu programów komputerowych towarzyszy przeniesienie autorskich praw majątkowych (umowa przeniesienia autorskich praw majątkowych) do takich programów lub udzielenie licencji (umowa licencyjna) na korzystanie z tych programów. Oprogramowanie, z nabyciem którego nie łączy się uzyskanie licencji lub autorskich praw do programu, nie jest zaliczane do wartości niematerialnych i prawnych, nawet gdy będzie wykorzystywane dłużej niż 1 rok.

27. Wskazane w biznesplanie inwestycje w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, o których mowa w ust. 24, mogą być realizowane od dnia złożenia WOPP.

Ocena racjonalności kosztów

28. Pomoc przyznaje się na operację uzasadnioną pod względem racjonalności kosztów/inwestycji zaplanowanych do zrealizowania. Operacja musi być możliwa do wykonania, uzasadniona oraz dostosowana z punktu widzenia celu, zakresu i zakładanych jej rezultatów. Ocena racjonalności obejmuje poniższe aspekty:
- 1) uzasadnienie ekonomiczne kosztów/inwestycji, czyli w jaki sposób zakres rzeczowy wskazany we wniosku o przyznanie pomocy przyczyni się do osiągnięcia celu operacji lub wzrostu efektywności ekonomicznej gospodarstwa rolnego wnioskodawcy (wzrost przychodów, usprawnienie procesów produkcji, ograniczenie kosztów);
  - 2) racjonalność technologiczną – sprawdzenie, czy wspierane inwestycje w szczególności:
    - a) nie mają charakteru inwestycji odtworzeniowej,
    - b) są uzasadnione ze względu na komplementarność technologiczną,
    - c) są uzasadnione ze względu na profil produkcji,
    - d) są uzasadnione ze względu na skalę produkcji, wykazują możliwość zbytu produkcji w przypadku wzrostu mocy produkcyjnych;
  - 3) racjonalność kosztową – sprawdzenie czy planowane koszty/szacunkowe koszty planowanych inwestycji objęte zakresem rzeczowym operacji są rynkowe lub czy zostały oszacowane na podstawie cen rynkowych.

Zasady dotyczące określenia wielkości gospodarstwa

29. Gospodarstwo określone w biznesplanie w roku wyjściowym:
- 1) ma powierzchnię UR równą co najmniej powierzchni minimalnej lub wielkość ekonomiczną równą co najmniej 15 000 euro; powierzchnia UR tego gospodarstwa nie może przekraczać 300 ha, a jego wielkość ekonomiczna – 150 000 euro;
  - 2) ma powierzchnię UR stanowiących przedmiot wyłącznej własności beneficjenta lub małżeńskiej wspólności majątkowej, użytkowania wieczystego lub wyłącznej lub wspólnej z małżonkiem dzierżawy z ZWRSP lub od JST, równą co najmniej 50% powierzchni minimalnej;
  - 3) stanowi lub może stanowić zorganizowaną całość gospodarczą.
30. W przypadku gospodarstw położonych na obszarze więcej niż jednego województwa, za województwo, w którym jest położone gospodarstwo, uznaje się to województwo, w którym jest położona największa część UR wchodzących w skład tego gospodarstwa. W przypadku gdy na obszarze dwóch lub więcej województw jest położona taka sama powierzchnia UR wchodzących w skład danego gospodarstwa, za województwo, w którym jest położone gospodarstwo, uznaje się to województwo, w którym średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym jest najniższa.
31. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa jest ustalana na podstawie całkowitej rocznej standardowej produkcji gospodarstwa wyrażonej w euro. Całkowita roczna standardowa produkcja gospodarstwa jest ustalana na podstawie współczynników standardowej produkcji opracowanych zgodnie ze standardami Unii Europejskiej. W okresie realizacji PS WPR stosuje się współczynniki Standardowej Produkcji „2017” określone dla działalności produkcji roślinnej i zwierzęcej występujących w Polsce.
32. W przypadku gdy grunty uwzględnione przy ustalaniu wielkości ekonomicznej gospodarstwa są położone w różnych okręgach Polskiego FADN, ustalając wielkość ekonomiczną tego gospodarstwa, bierze się pod uwagę współczynniki standardowej produkcji obliczone dla tego z okręgów, w którym jest położona największa część tych gruntów.
33. Przy ustalaniu wielkości ekonomicznej gospodarstwa w roku wyjściowym bierze się pod uwagę:

- 1) w przypadku produkcji zwierzęcej – stan średnioroczny zwierząt posiadanych lub planowanych do przejęcia;
  - 2) w przypadku produkcji roślinnej – uprawy w plonie głównym na działkach posiadanych lub planowanych do przejęcia; za plon główny uznaje się uprawę, której okres wegetacji jest najdłuższy.
34. Przy ustalaniu powierzchni oraz wielkości ekonomicznej gospodarstwa w roku wyjściowym bierze się pod uwagę UR, które są lub najpóźniej w okresie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy będą przedmiotem:
- 1) wyłącznej własności lub małżeńskiej wspólności majątkowej;
  - 2) użytkownika wieczystego;
  - 3) wyłącznej lub wspólnej z małżonkiem dzierżawy z ZWRSP lub od JST;
  - 4) wyłącznej lub wspólnej z małżonkiem dzierżawy długoterminowej – dotyczy działek dzierżawionych od podmiotów innych niż ZWRSP lub JST, jeżeli umowa dzierżawy została zawarta w formie aktu notarialnego albo z datą pewną oraz na okres co najmniej 8 lat, jednak nie krótszy niż do dnia upływu 5 lat od przewidywanego dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;
  - 5) wyłącznej lub wspólnej z małżonkiem dzierżawy krótkoterminowej – dotyczy dzierżawy działek od podmiotów innych niż ZWRSP lub JST, niespełniającej warunków określonych dla dzierżawy długoterminowej, o ile do tych gruntów wnioskodawcy lub osobie przekazującej grunty przyznano jednolitą płatność obszarową na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego lub podstawowe wsparcie dochodów w ramach PS WPR co najmniej w roku, w którym złożono WOPP lub w roku poprzednim, na przykład działek użytkowanych na podstawie umowy ustnej, o ile wnioskodawca lub przekazujący pobiera na te działki jednolitą płatność obszarową lub podstawowe wsparcie dochodów;
  - 6) wspólnot gruntowych – dotyczy gruntów, o których mowa w ustawie o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, w części faktycznie użytkowanej przez wnioskodawcę lub osobę przekazującą grunty do gospodarstwa wnioskodawcy;
  - 7) współwłasności, współdzierżawy z ZWRSP lub od JST, współdzierżawy długoterminowej spełniającej pozostałe warunki określone w pkt 4 lub współdzierżawy krótkoterminowej spełniającej pozostałe warunki określone w pkt 5.

Przesłanki odmowy przyznania pomocy

35. Odmawia się przyznania pomocy, jeśli nie są spełnione warunki przyznania pomocy, o których mowa w niniejszym Regulaminie.
36. Pomocy nie przyznaje się wnioskodawcy, który:
- 1) podlega wykluczeniu z możliwości otrzymania pomocy, o którym mowa w art. 99 ustawy PS WPR;
  - 2) podlega zakazowi dostępu do środków publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 ustawy o FP, na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu;
  - 3) podlega środkom sankcyjnym, o których mowa w art. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1497);
  - 4) stworzył sztuczne warunki, w sprzeczności z prawodawstwem rolnym, mające na celu obejście przepisów i otrzymanie pomocy finansowej.
37. Pomoc nie może być przyznana, jeżeli wnioskodawca uzyskał mniej niż 7 punktów w wyniku oceny spełniania kryteriów wyboru operacji określonych w załączniku nr 3 do Regulaminu.
38. Pomocy nie przyznaje się wnioskodawcy, któremu:
- 1) wypłacono co najmniej pierwszą ratę pomocy dla młodych rolników w ramach PROW 2014-2020 (chyba że wypłacona pomoc została zwrócona w całości) lub pomoc dla młodych rolników w ramach PROW 2007-2013;
  - 2) wypłacono pomoc dla młodych rolników w ramach SPO 2004-2006;
  - 3) przyznano pomoc w ramach I.10.5 – chyba że pomoc nie została/ nie zostanie wypłacona;

- 4) wypłacono co najmniej pierwszą ratę pomocy w ramach I.10.5 – chyba, że wypłacona pomoc została zwrócona w całości.
39. Pomocy nie przyznaje się, jeżeli małżonkowi wnioskodawcy, w trakcie trwania małżeństwa lub przed jego zawarciem, niezależnie od rodzaju małżeńskiego ustroju majątkowego oraz od tego, czy prowadzą wspólne czy odrębne gospodarstwa:
- 1) przyznano pomoc – chyba że pomoc nie została / nie zostanie wypłacona;
  - 2) wypłacono co najmniej pierwszą ratę pomocy – chyba, że wypłacona pomoc została zwrócona w całości;
  - 3) wypłacono:
    - a) co najmniej pierwszą ratę pomocy dla młodych rolników w ramach PROW 2014-2020 (chyba że wypłacona pomoc została zwrócona w całości) lub pomoc dla młodych rolników w ramach PROW 2007-2013,
    - b) pomoc dla młodych rolników w ramach SPO 2004-2006;
  - 4) przyznano pomoc w ramach I.10.5 – chyba że pomoc nie została/nie zostanie wypłacona;
  - 5) wypłacono co najmniej pierwszą ratę pomocy w ramach I.10.5 – chyba że wypłacona pomoc została zwrócona w całości.
40. Pomocy nie przyznaje się, jeżeli małżonek wnioskodawcy, w trakcie trwania małżeństwa lub przed jego zawarciem, rozpoczął prowadzenie działalności rolniczej wcześniej niż w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia przez wnioskodawcę WOPP.
41. W przypadku gdy w ramach tego samego naboru o pomoc ubiegają się oboje małżonkowie i oboje spełniają warunki jej przyznania, pomoc przyznaje się tylko temu z nich, co do którego drugi małżonek wyraził pisemną zgodę. Dotyczy to również małżonków będących w separacji.
42. Nie są wspierane inwestycje:
- 1) polegające na dokonaniu zakupów od małżonka beneficjenta, rodzeństwa beneficjenta, wstępnego lub zstępnego beneficjenta, wstępnego lub zstępnego małżonka beneficjenta ani rodzeństwa małżonka beneficjenta;
  - 2) realizowane na gruntach innych niż stanowiące wyłączną własność wnioskodawcy lub beneficjenta, lub przedmiot jego małżeńskiej wspólności majątkowej – w przypadku inwestycji, o których mowa w ust. 24 pkt 1, 2 i 4.
43. Nie przewiduje się wsparcia gospodarstw w następującym zakresie:
- 1) zwierząt futerkowych z wyjątkiem królika utrzymywanego w celu produkcji surowca mięsnego;
  - 2) roślin wieloletnich na cele energetyczne;
  - 3) następujących działów specjalnych produkcji rolnej: hodowla zwierząt laboratoryjnych, ryb akwariowych, psów rasowych, kotów rasowych, entomofagów.

§ 4 Warunki, które musi spełniać wniosek o przyznanie pomocy, termin i sposób składania wniosku o przyznanie pomocy oraz zasady wymiany korespondencji

1. WOPP zawiera dane niezbędne do przyznania pomocy, w szczególności:
  - 1) cele interwencji;
  - 2) dane identyfikacyjne wnioskodawcy i małżonka wnioskodawcy (jeśli dotyczy);
  - 3) informacje szczegółowe w zakresie kwalifikacji zawodowych i aktywności zawodowej wnioskodawcy;
  - 4) oświadczenia;
  - 5) załączniki (wymienione w Załączniku nr 4 do Regulaminu);
  - 6) informacje o korespondencji elektronicznej.
2. WOPP składa się od dnia 30 sierpnia 2023 roku do dnia 29 września 2023 roku, z wyłączeniem WOPP następcy prawnego beneficjenta.
3. Wnioskodawca lub umocowany przez niego pełnomocnik składa WOPP wraz z załącznikami potwierdzającymi spełnienie warunków przyznania pomocy w sposób określony w art. 10c ustawy o ARiMR tj. za pomocą PUE. ARiMR na swojej stronie internetowej udostępni instrukcję jego

- wypełnienia oraz wzory załączników, które należy złożyć na formularzach opracowanych i udostępnionych przez ARiMR.
4. Jeżeli WOPP nie został złożony za pomocą PUE ARiMR pozostawia wniosek bez rozpatrzenia oraz informuje o tym wnioskodawcę w takiej samej formie, w jakiej został złożony WOPP. PUE blokuje możliwość złożenia WOPP poza terminem naboru WOPP, z wyłączeniem WOPP następcy prawnego beneficjenta.
  5. W jednym naborze WOPP można złożyć tylko jeden WOPP. W przypadku wycofania WOPP, wnioskodawca może złożyć ponownie WOPP w ramach trwającego naboru. PUE blokuje możliwość złożenia w jednym naborze WOPP więcej niż jednego WOPP.
  6. Do złożenia WOPP za pomocą PUE nie jest wymagany podpis elektroniczny.
  7. Złożenie WOPP za pomocą PUE następuje po uwierzytelnieniu:
    - 1) w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne lub
    - 2) za pomocą loginu i kodu dostępu do systemu teleinformatycznego ARiMR, dla których szczegółowe wymagania określone są w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących loginu i kodu dostępu do systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 480).
  8. W przypadku składania pisma albo wykonywania innej czynności dotyczącej postępowania konieczne jest ponowne uwierzytelnienie, które jest traktowane równoznacznie z podpisaniem dokumentu.
  9. Załączniki do WOPP lub innego pisma dołącza się jako dokumenty utworzone za pomocą PUE, a w przypadku, gdy stanowią dokumenty wymagające opatrzenia podpisem przez osobę trzecią, dołącza się je w postaci elektronicznej jako:
    - 1) dokumenty opatrzone przez tę osobę kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem osobistym albo podpisem zaufanym, albo
    - 2) elektroniczne kopie dokumentów sporządzonych w postaci papierowej i opatrzonych przez tę osobę podpisem własnoręcznym, zapisane w formacie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 18 pkt 3 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.
  10. W przypadku, gdy kopie dokumentów wymagających opatrzenia podpisem przez osobę trzecią, nie zostały dołączone do wniosku złożonego za pomocą PUE, dokumenty te można złożyć bezpośrednio w ARiMR lub nadać w placówce pocztowej operatora pocztowego w rozumieniu art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896, z późn. zm.) lub w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej, albo wysłać na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 285).
  11. W przypadku, jeśli dokumenty załączane do WOPP są sporządzone w języku obcym, wnioskodawca jest zobowiązany przekazać do ARiMR oryginały tłumaczeń danych dokumentów na język polski, dokonanych przez tłumacza przysięgłego. Na sporządzonych tłumaczeniach i odpisach dokumentów powinien figurować zapis, czy zostały one sporządzone z oryginałów, czy też z tłumaczeń lub odpisów dokumentów oraz czy tłumaczenie lub odpis jest poświadczony i przez kogo, stosownie do art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1326).
  12. Wnioskodawcy po wysłaniu WOPP lub innego pisma oraz po wykonaniu innej czynności dotyczącej postępowania jest wystawiane za pomocą PUE potwierdzenie odpowiednio złożenia pisma oraz wykonania innej czynności dotyczącej postępowania, które zawiera unikalny numer nadany przez PUE oraz datę odpowiednio złożenia pisma oraz wykonania innej czynności dotyczącej postępowania.

13. Zmiany lub wycofania WOPP, wymiany korespondencji w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy, w tym składania pism przez wnioskodawcę i doręczania pism wnioskodawcy, oraz wykonywania innych czynności dotyczących postępowania, w tym podpisywania dokumentów, dokonuje się za pomocą PUE.
14. Datą wszczęcia postępowania na wniosek złożony za pomocą PUE jest dzień wystawienia potwierdzenia złożenia pisma, o którym mowa w ust. 12.
15. Za datę doręczenia wnioskodawcy pisma poprzez PUE uznaje się dzień:
  - 1) potwierdzenia odczytania pisma przez wnioskodawcę w PUE, z tym, że dostęp do treści tego pisma i do jego załączników uzyskuje się po dokonaniu tego potwierdzenia,
  - 2) następujący po upływie 14 dni od dnia otrzymania pisma w PUE, jeżeli wnioskodawca nie potwierdził odczytania pisma przed upływem tego terminu.
16. W przypadku ustanowienia pełnomocnika, wystawiane przez PUE potwierdzenia, a także zawiadomienia otrzymuje pełnomocnik za pomocą tego systemu.
17. Udzielenie pełnomocnictwa w sprawach, w których WOPP jest składany za pomocą PUE, jest dokonywane za pomocą tego systemu.
18. Wnioskodawca jest zobowiązany do złożenia oświadczenia, dotyczącego świadomości skutków niezachowania formy wymiany korespondencji, o której mowa w ust. 13.
19. Za skuteczne złożenie dokumentacji w toku procedury ubiegania się o przyznanie pomocy, w tym WOPP oraz załączników do tego WOPP, odpowiedzialność ponosi wnioskodawca.
20. WOPP można w dowolnym momencie wycofać. Wycofanie WOPP nie znosi obowiązku podjęcia przez ARiMR odpowiednich działań wynikających z przepisów prawa w przypadku, gdy istnieje podejrzenie popełnienia przestępstwa w związku z danym WOPP.
21. W trakcie trwania naboru WOPP nie ma możliwości dokonania zmian w odniesieniu do złożonego WOPP, natomiast wnioskodawca, chcąc wprowadzić zmiany, może wycofać WOPP i złożyć go ponownie.
22. W okresie 14 dni po dniu zakończenia naboru wniosków o przyznanie pomocy, WOPP może być zmieniany przez wnioskodawcę w zakresie dotyczącym załączonych dokumentów (w zakresie załączników dotyczących kwalifikacji zawodowych i umiejętności), z wyjątkiem biznesplanu. Dokonanie takich zmian ma wpływ na ustalanie liczby punktów z tytułu kryteriów wyboru operacji.
23. Wnioskodawca informuje o wszelkich istotnych zmianach w zakresie danych i informacji zawartych we WOPP oraz dołączonych do niego dokumentach niezwłocznie po zaistnieniu tych zmian.

§ 5 Procedura przyznawania pomocy

1. ARiMR rozpatruje WOPP w terminie 4 miesięcy od dnia zakończenia naboru wniosków. W przypadku nierozpatrzenia wniosku w tym terminie, zawiadamia się o tym wnioskodawcę, podając przyczyny niedotrzymania terminu i wyznaczając nowy termin załatwienia sprawy, nie dłuższy niż miesiąc.
2. WOPP po jego złożeniu jest poddawany ocenie formalnej i merytorycznej.
3. W trakcie oceny formalnej ocenie podlega kompletność wniosku, tj. czy zawiera on wszystkie wymagane załączniki oraz czy został wypełniony we wszystkich wymaganych polach.
4. Jeżeli WOPP zawiera braki formalne, ARiMR wzywa jednokrotnie wnioskodawcę do usunięcia tych braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.
5. ARiMR nie wzywa wnioskodawcy do usunięcia braków formalnych we WOPP w sytuacji, gdy zachodzą niebudzące wątpliwości przesłanki nieprzyznania pomocy.
6. W przypadku nieusunięcia we WOPP w wyznaczonym terminie wskazanych braków:
  - 1) wnioskodawcy odmawia się przyznania pomocy - jeśli bez usunięcia tych braków nie można

- stwierdzić spełniania przez wnioskodawcę warunków przyznania pomocy;
- 2) WOPP podlega rozpatrzeniu w zakresie, w jakim został wypełniony - jeśli bez usunięcia tych braków można stwierdzić spełnienie przez wnioskodawcę warunków przyznania pomocy - chyba że na prośbę wnioskodawcy przywrócono termin do usunięcia braków formalnych i wnioskodawca te braki usunął.
7. Po zakończeniu oceny formalnej następuje etap oceny, w trakcie której ARiMR:
    - 1) dokonuje oceny merytorycznej WOPP w zakresie spełniania warunków przyznania pomocy oraz kryteriów wyboru operacji określonych w załączniku nr 3 do Regulaminu, w tym uzyskania minimalnej liczby punktów umożliwiającej przyznanie pomocy,
    - 2) przyznaje punkty za dane kryterium wyboru operacji,
    - 3) ustala kolejność przysługiwania pomocy na podstawie wyników oceny w zakresie spełniania kryteriów wyboru operacji,
    - 4) ustala, czy dana operacja mieści się w limicie środków przeznaczonych na dany nabór,
    - 5) dokonuje weryfikacji pod kątem wystąpienia przesłanek odmowy zawarcia umowy wynikających z art. 93 ust. 2 i 3 ustawy PS WPR (wymienione w § 6 ust. 3).
  8. ARiMR w trakcie oceny merytorycznej WOPP może wzywać wnioskodawcę do poprawienia (korekty) WOPP lub do wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, lub do przedstawienia dowodów na potwierdzenie tych faktów w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, z pouczeniem, że niepoprawienie wniosku lub niezłożenie wyjaśnień skutkować będzie rozpatrzeniem wniosku w oparciu o dotychczasową dokumentację przedłożoną przez wnioskodawcę.
  9. ARiMR wzywa wnioskodawcę do poprawienia WOPP lub do złożenia wyjaśnień kompleksowo w ramach jednego wezwania. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się więcej niż jedno wezwanie, w szczególności, gdy pojawią się nowe fakty wymagające wyjaśnienia.
  10. W przypadku niepoprawienia WOPP lub niezłożenia wyjaśnień w wyznaczonym terminie, WOPP podlega rozpatrzeniu w oparciu o dotychczas przedłożoną dokumentację, chyba że na prośbę wnioskodawcy przywrócono termin do poprawienia WOPP lub do złożenia wyjaśnień i wnioskodawca dopełnił czynności, do których był wezwany.
  11. W wyniku wezwania, o którym mowa w ust. 8, wnioskodawca może dokonać korekty we WOPP tylko w zakresie wynikającym z treści wezwania. Korekty wykraczające poza zakres wezwania lub niezwiązane z wezwaniem nie będą uwzględniane przy dalszym rozpatrywaniu WOPP.
  12. W razie uchybienia terminu wykonania przez wnioskodawcę określonych czynności w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy, ARiMR na prośbę wnioskodawcy przekazaną za pomocą PUE przywraca termin wykonania tych czynności, jeżeli wnioskodawca:
    - 1) wniósł prośbę w terminie 14 dni od dnia ustania przyczyn uchybienia;
    - 2) uprawdopodobnił, że uchybienie nastąpiło bez jego winy;
    - 3) dopełnił czynności, dla której określony był termin.PUE umożliwia wysłanie pisma i dodatkowych, skorygowanych dokumentów, które muszą zostać złożone w tym samym dniu.
  13. Nie jest możliwe przywrócenie terminu do złożenia prośby, o której mowa w ust. 12 pkt 1.
  14. W przypadku, gdy wnioskodawca wnieśli prośbę, o której mowa w ust. 12, po otrzymaniu od ARiMR pisma z informacją o odmowie przyznania pomocy z powodu nieusunięcia przez wnioskodawcę braków formalnych we WOPP w wyznaczonym terminie (jeśli bez usunięcia tych braków nie można stwierdzić spełniania przez wnioskodawcę warunków przyznania pomocy) i spełnione zostaną warunki przywrócenia terminu określone w ust. 12, ARiMR wraz z informacją o przywróceniu terminu informuje wnioskodawcę o wycofaniu pisma oraz o dalszym procedowaniu WOPP.
  15. W przypadku gdy wnioskodawca nie zgadza się z wezwaniem do poprawienia WOPP, może on w terminie przewidzianym w wezwaniu wnieść do ARiMR wniosek o ponowną ocenę zasadności tego wezwania, wraz z uzasadnieniem.

16. Wniosek o ponowną ocenę zasadności wezwania przysługuje w zakresie, w jakim wnioskodawca został wezwany do poprawienia zakresu rzeczowego operacji lub planowanych/szacunkowych kosztów operacji.
17. Wniosek o ponowną ocenę zasadności wezwania jest rozpatrywany w terminie 14 dni od dnia jego złożenia.
18. Niezwłocznie po rozpatrzeniu wniosku o ponowną ocenę zasadności wezwania, ARiMR informuje wnioskodawcę o wyniku jego rozpatrzenia, a w przypadku uznania tego wniosku:
  - 1) za uzasadniony – informuje o uznaniu wezwania za bezzasadne i kontynuacji oceny WOPP;
  - 2) za całkowicie bądź częściowo nieuzasadniony – wyznacza wnioskodawcy 7-dniowy termin na poprawienie WOPP.
19. W przypadku, gdy usunięcie braków, o którym mowa w ust. 4 lub poprawienie wniosku lub złożenie wyjaśnień, o których mowa w ust. 8, nastąpią bez zachowania formy korespondencji wskazanej w § 4 ust. 13, ocena WOPP zostanie dokonana z pominięciem złożonych w ten sposób uzupełnień, poprawek lub wyjaśnień.
20. O kolejności przysługiwania pomocy decyduje suma uzyskanych punktów przyznawanych na podstawie kryteriów wyboru operacji określonych w załączniku nr 3 do Regulaminu.
21. Kolejność przysługiwania pomocy jest ustalana od operacji, która uzyskała największą liczbę punktów, do operacji, która uzyskała najmniejszą liczbę punktów, a w przypadku operacji, które uzyskały taką samą liczbę punktów – zgodnie z kryteriami rozstrzygającymi określonymi w załączniku nr 3 do Regulaminu.
22. Punkty za poszczególne kryteria wyboru operacji są przyznawane na podstawie danych, informacji, zobowiązań i oświadczeń zawartych we WOPP oraz załączonych do niego dokumentach, z uwzględnieniem zmian dokonanych w terminie i zakresie określonym w § 4 ust. 22, lub korekt wynikających z wezwań, o których mowa w ust. 4 i 8, jak również na podstawie danych z systemu informatycznego ARiMR oraz innych systemów informatycznych, do których ARiMR ma dostęp. Jeżeli brak jest danych niezbędnych do ustalenia liczby punktów za dane kryterium wyboru operacji, nie przyznaje się punktów za to kryterium. Punkty przyznaje się z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.
23. W przypadku, gdy limit środków przeznaczony na przyznanie pomocy na operacje w ramach danego naboru jest wyższy niż łączna kwota, na którą opiewają złożone WOPP, możliwe jest zrezygnowanie z etapu ustalania kolejności przysługiwania pomocy.
24. Rozpatrzenie WOPP kończy się poinformowaniem wnioskodawcy o wyniku oceny jego wniosku:
  - 1) przesłaniem wnioskodawcy umowy wraz z oświadczeniem ARiMR o woli jej zawarcia oraz wezwaniem wnioskodawcy do jej zawarcia – w przypadku pozytywnego rozpatrzenia WOPP i niestwierdzenia zaistnienia żadnej z przesłanek odmowy zawarcia umowy;
  - 2) przesłaniem wnioskodawcy informacji o odmowie zawarcia umowy z podaniem przyczyn odmowy – w przypadku, gdy pomimo pozytywnego rozpatrzenia WOPP stwierdzono, że zachodzi co najmniej jedna z przesłanek odmowy zawarcia umowy;
  - 3) przesłaniem wnioskodawcy informacji o odmowie przyznania pomocy z podaniem przyczyn odmowy – w przypadku niespełnienia warunków przyznania pomocy lub wyczerpania środków przeznaczonych na przyznanie pomocy na operacje w ramach danego naboru.
25. ARiMR informuje wnioskodawcę o odmowie przyznania pomocy nie wcześniej niż po upływie okresu, w którym możliwe jest dokonywanie przez wnioskodawcę zmian we WOPP.
26. W przypadku odmowy przyznania pomocy wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia do wojewódzkiego sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonym dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy PPSA.
27. Wyczerpanie środków w ramach limitu określonego w Regulaminie nie stanowi przeszkody w przyznaniu pomocy na daną operację, jeżeli w wyniku uwzględnienia przez ARiMR na podstawie art. 54 § 3 ustawy PPSA skargi na odmowę przyznania pomocy albo uwzględnienia przez sąd administracyjny skargi na odmowę przyznania pomocy ARiMR ustali, że są spełnione

pozostałe warunki przyznania pomocy na tę operację, a kryteria wyboru operacji są spełnione w takim stopniu, że pomoc na tę operację powinna zostać przyznana, oraz jeżeli są dostępne środki w ramach budżetu I.11. określone w PS WPR.

28. W przypadku stwierdzenia we WOPP oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej, ARiMR może poprawić ją z urzędu, informując o tym wnioskodawcę.
29. ARiMR podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informację o operacjach wybranych do przyznania pomocy oraz o operacjach, na które odmówiono przyznania pomocy w ramach naboru WOPP. Informacja, oprócz nazwy interwencji, której dotyczy, będzie zawierać w szczególności:
  - 1) indywidualne numery spraw;
  - 2) oznaczenie, czy operacja została wybrana do przyznania pomocy, czy nie;
  - 3) w przypadku operacji wybranych do przyznania pomocy – wysokość przyznanej kwoty pomocy.
30. ARiMR uprawniona jest do przeprowadzania kontroli na miejscu wnioskodawcy/beneficjenta, w tym w zakresie danych podanych we WOPP oraz w zakresie zobowiązań wynikających z zawartej umowy.

§ 6 Zawarcie umowy

1. ARiMR zawiera z wnioskodawcą, którego operacja została wybrana do przyznania pomocy, za pomocą PUE w sposób określony w art. 10c ustawy o ARiMR, umowę, na formularzu opracowanym przez ARiMR, który stanowi załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu.
2. Umowa jest zawierana zgodnie z następującymi regułami:
  - 1) ARiMR przekazuje wnioskodawcy za pomocą PUE pismo zawierające oświadczenie woli zawarcia umowy przez ARiMR wraz z umową oraz wezwaniem wnioskodawcy do zawarcia tej umowy;
  - 2) jeżeli wnioskodawca zgadza się na zawarcie umowy, składa oświadczenie woli zawarcia umowy przez ponowne uwierzytelnienie w PUE nie później niż przed upływem 14 dni od dnia otrzymania pisma, o którym mowa w pkt 1;
  - 3) dniem zawarcia umowy jest data złożenia oświadczenia woli zawarcia umowy przez wnioskodawcę.
3. ARiMR:
  - 1) odmawia zawarcia umowy, gdy:
    - a) wnioskodawca nie dokonał czynności, które powinny zostać dokonane w terminie przed zawarciem umowy,
    - b) wnioskodawca został wykluczony z możliwości przyznania pomocy,
    - c) doszło do unieważnienia naboru WOPP (z wyjątkiem unieważnienia naboru z powodu niewpłynięcia żadnego wniosku);
  - 2) może odmówić zawarcia umowy, jeżeli zachodzi obawa wyrządzenia szkody w mieniu publicznym w następstwie zawarcia umowy, w szczególności gdy wobec wnioskodawcy toczy się postępowanie karne lub postępowanie karne skarbowe za przestępstwo składania fałszywych zeznań, przekupstwa, przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, obrotowi gospodarczemu, systemowi bankowemu albo inne związane z wykonywaniem działalności gospodarczej lub popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, w związku z pomocą udzieloną ze środków publicznych wnioskodawcy na realizację operacji.
4. W przypadkach określonych w ust. 3 pkt 1 i 2 ARiMR informuje wnioskodawcę o przyczynach odmowy zawarcia umowy.
5. W przypadku odmowy zawarcia umowy z przyczyn innych niż unieważnienie naboru WOPP, wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia do wojewódzkiego sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonym dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy PPSA.

6. Umowa może zostać zmieniona na wniosek każdej ze stron w przypadkach w niej określonych.
7. Umowa może zostać wypowiedziana przez ARiMR wyłącznie w przypadkach w niej określonych.
8. Beneficjent może zrezygnować z realizacji operacji na podstawie wniosku o rozwiązanie umowy za porozumieniem stron.

§ 7 Zasady wypłaty pomocy oraz warunki, które musi spełniać wniosek o płatność

1. Pomoc jest wypłacana beneficjentowi:
  - 1) w dwóch ratach:
    - pierwsza rata wynosi 70% kwoty przyznanej pomocy tj. 140 tys. zł,
    - druga rata wynosi 30% kwoty pomocy tj. 60 tys. zł;
  - 2) na wniosek o płatność złożony:
    - w terminie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy – w przypadku WOP I,
    - po zrealizowaniu biznesplanu, w I kwartale roku następującego po roku docelowym, jednak nie później niż do dnia 31 marca 2029 r. – w przypadku WOP II;
  - 3) jeżeli są spełnione warunki wypłaty odpowiednio pierwszej lub drugiej raty pomocy.
2. WOP I/WOP II zawiera dane niezbędne do wypłaty pomocy, w szczególności:
  - 1) dane podstawowe, w tym: znak sprawy, numer umowy (pole wypełniane automatycznie), nazwa interwencji PS WPR, rodzaj płatności (pierwsza/druga rata);
  - 2) identyfikacja beneficjenta, w tym numer EP, imię i nazwisko;
  - 3) dane finansowe operacji;
  - 4) wykaz faktur /dowodów poniesienia wydatków (tylko dla WoP II);
  - 5) sprawozdanie z realizacji biznesplanu;
  - 6) lista załączników (wymienione w załączniku nr 4 do Regulaminu);
  - 7) oświadczenia i zobowiązania.
3. WOP I/WOP II składa się w terminie określonym w umowie za pomocą PUE w sposób określony w art. 10c ustawy o ARiMR. Korespondencję w toku postępowania w sprawie o wypłatę pomocy prowadzi się zgodnie z zasadami określonymi w § 4.
4. Szczegółowe warunki wypłaty i zwrotu pomocy określa umowa.

§ 8 Następca prawny beneficjenta

1. Nie ma możliwości wstąpienia na miejsce wnioskodawcy do toczącego się postępowania w sprawie o przyznanie pomocy.
2. W przypadku śmierci beneficjenta w okresie pomiędzy zawarciem umowy a wypłatą drugiej raty pomocy, następcy prawnemu beneficjenta może być przyznana pomoc na operację, którą realizował beneficjent, jeżeli:
  - 1) spełnia on warunki przyznania pomocy, o których mowa w § 3 ust. 5 tiret 1, 2 (z wyjątkiem małżonka beneficjenta) oraz tiret 3,
  - 2) zostaną przez niego przejęte zobowiązania związane z przyznaną pomocą,
  - 3) środki finansowe z tytułu pomocy nie zostały w całości wypłacone,
  - 4) przeszły na niego prawa beneficjenta nabyte w ramach realizacji tej operacji oraz inne jego prawa niezbędne do jej zrealizowania,
  - 5) zobowiąże się do uzupełnienia wykształcenia do upływu okresu 5 lat liczonych od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy – jeśli nie spełnia on warunku posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych lub umiejętności określonych w § 3; staż pracy następcy prawnego liczony jest do dnia złożenia wniosku następcy.
3. W przypadku następcy prawnego będącego małżonkiem beneficjenta uznaje się, że spełnia on warunek dotyczący maksymalnego okresu prowadzenia działalności rolniczej, o ile spełniał ten warunek na etapie przyznawania pomocy beneficjentowi i nie musi spełniać warunku dotyczącego wieku.
4. WoPP następcy prawnego beneficjenta składa się za pomocą PUE w terminie 2 miesięcy od dnia

zaistnienia zdarzenia określonego w ust. 2. W przypadku złożenia WoPP po upływie tego terminu, pomocy nie przyznaje się. Do sposobu składania WoPP następcy prawnego beneficjenta oraz do wymiany korespondencji w trakcie rozpatrywania tego wniosku, stosuje się odpowiednio zasady określone w § 4.

5. W przypadku określonym w ust. 2 następcą prawnym beneficjenta dołącza do WoPP:
  - 1) dokument potwierdzający fakt zaistnienia następstwa prawnego;
  - 2) jeżeli nie zostało zakończone postępowanie sądowe o stwierdzenie nabycia spadku albo w przedmiocie wydania europejskiego poświadczenia spadkowego, spadkobierca beneficjenta dołącza do WoPP następcy oświadczenie o trwającym postępowaniu sądowym o stwierdzenie nabycia spadku albo w przedmiocie wydania europejskiego poświadczenia spadkowego ze wskazaniem sądu prowadzącego sprawę i sygnatury akt sprawy. Spadkobierca przekazuje ARiMR odpis tego postanowienia, niezwłocznie od dnia uprawomocnienia się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku albo postanowienia w przedmiocie wydania europejskiego poświadczenia spadkowego;
  - 3) jeżeli z prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia, albo europejskiego poświadczenia spadkowego wynika, że uprawnionych do nabycia spadku jest więcej niż jeden spadkobierca, spadkobierca, który złożył WoPP następcy, dołącza do tego WoPP oświadczenia pozostałych spadkobierców, że wyrażają zgodę na przyznanie pomocy temu spadkobiercy.
6. WoPP następcy prawnego beneficjenta rozpatruje się w terminie 2 miesięcy od dnia jego złożenia.
7. Wysokość pomocy przyznanej następcy prawnemu beneficjenta nie może przekraczać kwoty, która nie została wypłacona beneficjentowi.
8. W przypadku określonym w ust. 2 pomoc przyznaje się następcy prawnemu beneficjenta do wysokości kwoty wskazanej w § 3 ust. 3.
9. Jeżeli suma kwot pomocy wypłaconej w ramach operacji zrealizowanych przez beneficjenta i jego następcę prawnego i kwot pomocy przyznanej w ramach operacji, których realizacja nie została jeszcze zakończona przez beneficjenta i jego następcę prawnego, przekracza kwotę wskazaną w § 3 ust. 3, następcą prawnym beneficjenta nie zwraca pomocy, jeżeli realizuje on zobowiązania beneficjenta.
10. W przypadku spełnienia przez następcę prawnego beneficjenta warunków określonych w ust. 2-9 zawierana jest umowa określająca warunki kontynuowania realizacji operacji. Zawarcie umowy określającej warunki kontynuowania realizacji operacji następuje zgodnie z regułami określonymi w § 6.
11. Zasady dokonywania zmian w zakresie zrealizowanej operacji w okresie pięciu lat liczonych od dnia wypłaty przez ARiMR pierwszej raty pomocy, zostały określone w umowie.

§ 9 Podstawy prawne. Wykaz aktów prawnych i wytycznych, które mają zastosowanie w naborze wniosków o przyznanie pomocy

1. Akty prawne Unii Europejskiej

- 1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 6.12.2021, str. 1, z późn. zm.);
- 2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 6.12.2021, str. 187, z późn. zm.);

- 3) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/126 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 o dodatkowe wymogi w odniesieniu do niektórych rodzajów interwencji określonych przez państwa członkowskie w ich planach strategicznych WPR na lata 2023–2027 na podstawie tego rozporządzenia, jak również o przepisy dotyczące współczynnika dotyczącego normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (GAEC) nr 1 (Dz. Urz. UE L 20 z 31.1.2022, str. 52, z późn. zm.);
- 4) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/128 z dnia 21 grudnia 2021 r. określające przepisy dotyczące stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, kontroli, zabezpieczeń i przejrzystości (Dz. Urz. UE L 20 z 31.1.2022, str. 131, z późn. zm.);
- 5) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/129 z dnia 21 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące rodzajów interwencji w odniesieniu do nasion oleistych, bawełny i produktów ubocznych produkcji wina na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 oraz dotyczące wymogów w zakresie informowania, upowszechniania i widoczności informacji związanych ze wsparciem unijnym i planami strategicznymi WPR (Dz. Urz. UE L 20 z 31.1.2022, str. 197);
- 6) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/1173 z dnia 31 maja 2022 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli we wspólnej polityce rolnej (Dz. Urz. UE L 183 z 8.07.2022, str. 23);
- 7) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/127 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 o przepisy dotyczące agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz. Urz. UE L 20 z 31.1.2022, str. 95, z późn. zm.);
- 8) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 343 z 14.12.2012, str. 1, z późn. zm.);
- 9) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.);
- 10) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 (Dz. U. Urz. UE L 150 z 14.6.2018, str. 1, z późn. zm.);
- 11) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/2289 z dnia 21 grudnia 2021 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 w sprawie prezentacji treści planów strategicznych WPR oraz w sprawie elektronicznego systemu bezpiecznej wymiany informacji (Dz. U. Urz. UE L 458 z 22.12.2021, str. 463, z późn. zm.);
- 12) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/1475 z dnia 6 września 2022 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 w odniesieniu do ewaluacji planów strategicznych WPR oraz dostarczania informacji na potrzeby monitorowania i ewaluacji (Dz. Urz. UE L 232 z 7.09.2022, str.8);
- 13) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/1172 z dnia 4 maja 2022 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli we wspólnej polityce rolnej oraz stosowania i obliczania wysokości kar administracyjnych w związku z warunkowością (Dz. Urz. UE L 183 z 8.07.2022, str. 12, z późn. zm.).

2. Akty prawne krajowe

- 1) Ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 412);
- 2) Ustawa z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 1199);
- 3) Ustawa z dnia 26 stycznia 2023 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 332);
- 4) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.);
- 5) Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, z późn. zm.);
- 6) Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 259, z późn. zm.);
- 7) Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360, z późn. zm.);
- 8) Ustawa z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1497);
- 9) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących loginu i kodu dostępu do systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 480);
- 10) Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 57, z późn. zm.);
- 11) Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896, z późn. zm.);
- 12) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.);
- 13) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839, z późn. zm.);
- 14) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 12 października 1993 r. w sprawie zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego dorosłych (Dz. U. Nr 103, poz. 472, z późn. zm.);
- 15) Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 3 lutego 2006 r. w sprawie uzyskiwania i uzupełniania przez osoby dorosłe wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych (Dz. U. Nr 31, poz. 216).

3. Wytyczne Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- 1) Wytyczne podstawowe w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 z dnia 15 marca 2023 r., o których mowa w komunikacie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 marca 2023 r. w sprawie wytycznych podstawowych w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (M. P. poz. 297);
- 2) Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.11 Premie dla młodych rolników z dnia 27 czerwca 2023 r., o których mowa w komunikacie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 czerwca 2023 r. w sprawie wytycznych szczegółowych w zakresie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego

dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.11 Premie dla młodych rolników (M. P. poz. 661);

- 3) Wytyczne w zakresie podziału środków dostępnych w ramach niektórych interwencji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 z dnia 13 kwietnia 2023 r., o których mowa w komunikacie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2023 r. w sprawie wytycznych w zakresie podziału środków dostępnych w ramach niektórych interwencji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (M. P. poz. 464);
- 4) Wytyczne w zakresie zasad ustalania kwoty dostępnych środków w ramach niektórych interwencji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 z dnia 30 marca 2023 r., o których mowa w komunikacie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie wytycznych w zakresie zasad ustalania kwoty dostępnych środków w ramach niektórych interwencji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (M. P. poz. 458);
- 5) Wytyczne w zakresie zasad przeprowadzania kontroli na miejscu w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 z dnia 29 czerwca 2023 r., o których mowa w komunikacie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 lipca 2023 r. w sprawie wytycznych w zakresie zasad przeprowadzania kontroli na miejscu w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (M. P. poz. 695).

Załączniki do Regulaminu

1. Rodzaje dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych i umiejętności.
2. Formularz umowy o przyznaniu pomocy.
3. Kryteria wyboru operacji.
4. Lista załączników do WOPP i WOP I/WOP II.